

Flevoland

Conclusie en aanbevelingen

Conclusies en aanbevelingen

Over het geheel genomen gaat het goed met de jongeren in Flevoland. Hierbij valt een gezonde levensstijl op. Ruim 80% sport minstens één keer per week. Zestig procent van de jongeren is lid van een sportvereniging en 12% geeft aan zelf wekelijks te sporten. Dit is een stijging ten opzichte van voorgaande jaren. Verder is het aantal jongeren dat ooit gerookt heeft gedaald ten opzichte van 2002 en is het drugsgebruik gelijk gebleven.

Een belangrijk punt van aandacht is het feit dat het vaak niet mogelijk was om te vergelijken met de vorige jongerenenquête of met het landelijk gemiddelde. Dit omdat vragen niet altijd hetzelfde gesteld zijn.

Gezondheid

Ongeveer driekwart van de jongeren beoordeelt de gezondheid als goed. Dit is opvallend lager dan het Nederlandse gemiddelde dat op 90% ligt. Vooral meisjes en jongeren in de leeftijd van 16-18 jaar beoordelen hun gezondheid minder positief.

Meer dan de helft van de jongeren rapporteert één of meer chronische aandoeningen. De vijf meest genoemde zijn: hooikoorts, migraine, allergie voor huisstofmijt, astma en eczeem. In Flevoland hebben meer jongeren last van migraine en astma/bronchitis dan gemiddeld in Nederland.

Aanbevelingen

Het is bekend dat in de westerse samenleving het aantal allergieën en de ernst van allergieën snel toe neemt. Ook in Flevoland lijkt het percentage van het aantal jongeren met een allergie hoog. Nader onderzoek naar de oorzaken, het voorkomen en het preventieaanbod van allergieën in Flevoland is een aanbeveling.

Sociaal welbevinden

Bijna een kwart van de jongeren heeft wel eens aan zelfmoord gedacht. Vijf

procent heeft in de 12 maanden voor het onderzoek een poging tot zelfmoord ondernomen. Beide percentages zijn toegenomen ten opzichte van 1998 en 2002.

Zelfmoordgedachten, maar ook een poging tot zelfmoord komt vaker voor bij meisjes. Jongeren die een poging tot zelfmoord hebben ondernomen voelen zich vaker eenzaam, ervaren een minder positieve gezondheid en gebruiken vaker genotmiddelen.

Zes procent van de jongeren is het afgelopen jaar mishandeld en één procent is seksueel misbruikt door een volwassene.

Aanbevelingen

De toename van zelfmoordgedachten en -pogingen is zorgelijk. Het is belangrijk dat alle betrokken instanties/partijen zoals GGZ, Algemeen Maatschappelijk Werk (AMW), Bureau Jeugdzorg hierin samen gaan werken. Belangrijk hierbij is om te onderzoeken om welke groep jongeren het gaat en welke acties ondernomen moeten worden.

Het onderwijs zou hier een belangrijke rol in kunnen spelen, bijvoorbeeld door docenten deel te laten nemen aan preventiecurssussen voor suïcide en psychosociale problematiek.

Seksualiteit

Ongeveer een kwart van de jongeren in Flevoland heeft wel eens geslachtsgemeenschap gehad. Van deze jongeren geeft 46% aan altijd een condoom te gebruiken en 20% geeft aan (vrijwel) nooit een condoom te

gebruiken.¹ Vier op de tien 16-18 jarigen hebben wel eens geslachtsgemeenschap gehad. Jongens hebben meerdere sekspartners en vinden het minder erg dat leeftijdgenoten seks hebben in ruil voor cadeaus.

Roken, alcohol en drugs

Het percentage rokers varieert per gemeente van 11% (Noordoostpolder) tot 31% (Urk). Het percentage jongeren dat elke dag rookt ligt tussen de 7 (Dronten en Noordoostpolder) en 22% (Urk). Een positief gegeven is dat het percentage rokers is gedaald ten opzichte van 2002. Gezien het landelijke beleid is de verwachting dat het percentage rokers nog meer zal dalen of gelijk zal blijven.

Het percentage jongeren dat recent² alcohol heeft gedronken is lager dan het Nederlandse gemiddelde (resp. 52% en 58%). Een punt van aandacht is wel het feit dat de gemiddelde leeftijd waarop alcohol gedronken wordt 12,5 jaar is.

Overmatig alcoholgebruik komt vaker voor bij jongens en bij jongeren in de leeftijd van 16-18 jaar. Van deze laatste groep is 50% bingedrinker.³ Drie op de tien jongeren zijn aan te merken als bingedrinkers en 15%

van de jongeren is recent minimaal één keer dronken of aangeschoten geweest.

Eén op de twaalf jongeren heeft recent softdrugs gebruikt en één op de honderd heeft recent harddrugs gebruikt. Jongens en jongeren in de leeftijd van 12-15 jaar hebben vaker softdrugs gebruikt.

Aanbevelingen

Het alcoholgebruik van jongeren is een belangrijk punt van aandacht. De hersenen van jongeren komen niet volledig tot ontwikkeling als jongeren vroeg beginnen met alcohol. Daarom is een integrale aanpak genotmiddelen belangrijk. Deze aanpak dient niet alleen op de jongeren zelf gericht te zijn, maar ook op ouders, (sport)verenigingen, horeca, etc. Bekende risicogroepen dienen preventief benaderd te worden. Samenwerking tussen verschillende partijen zoals gemeenten, Tactus, politie, onderwijs en GGD is daarbij belangrijk.

Voeding, bewegen en gewicht

Ruim driekwart van de jongeren ontbijt regelmatig (vijf of meer dagen per week). Zelfs 68% ontbijt elke dag. Jongeren sporten ook meer dan voorgaande jaren.

Ongeveer één op de tien jongeren heeft (ernstig) overgewicht. Gewicht is door de jongeren zelf gerapporteerd en is waarschijnlijk onderschat. Het percentage ondergewicht is 15%. Ondergewicht komt vaker voor bij jongeren in de leeftijd van 12-15 jaar.

Aanbevelingen

Weinig is bekend over effectieve interventies op het gebied van overgewicht. Momenteel lopen er twee pilot projecten rond gezond gewicht in Almere en Lelystad. Wanneer hier een positief effect van wordt aangetoond is het een aanbeveling om deze interventies uit te breiden naar heel Flevoland, met aandacht voor gezond gewicht en niet alleen overgewicht.

Vrije tijd

Jongeren gaan vaak naar een café of snackbar, discotheek en film. Veel jongeren zijn lid van een vereniging, waarbij de sportvereniging het meest populair is. Een meerderheid van de jongeren vindt dat er niet voldoende activiteiten in de buurt zijn.

Aanbevelingen

Opvallend is dat veel jongeren vinden dat er niet voldoende activiteiten in de buurt zijn. Een mogelijke oorzaak hiervoor zou kunnen zijn dat door het grote aanbod van activiteiten, jongeren de weg niet meer weten te vinden. Het is aan te bevelen bestaande activiteiten in kaart te brengen en met jongeren te kijken naar wat er verbeterd zou kunnen worden.

School

Het percentage jongeren dat het leuk vindt op school neemt af door de jaren heen. Het percentage spijbelaars is toegenomen vergeleken met voorgaande jaren. Zes procent wordt wekelijks gepest, terwijl één op de tien jongeren aangeeft wekelijks een ander te pesten.

Aanbevelingen

Gezien deze trends blijft het voor scholen belangrijk dat ze de sociale vaardigheden van leerlingen stimuleren. Diverse projecten en trainingen kunnen hiervoor in aanmerking komen.

Gedrag (Criminaliteit)

Eén op de tien jongeren droeg in het afgelopen jaar wel eens een wapen. Zes procent heeft wel eens iets op school gestolen en zeven procent iets uit een winkel.

Conclusies en aanbevelingen per gemeente

Almere

Het percentage jongeren dat meerdere ingrijpende gebeurtenissen heeft meegemaakt is hoger in Almere. Vooral het percentage jongeren dat gediscrimineerd wordt is hoger. Verder maken jongeren ook vaker ruzie tussen ouders en echtscheidingen mee. Wat leefstijl betreft vallen Almeerse jongeren op met een hoger recent gebruik van softdrugs.

Aanbevelingen

Aandacht voor het gebruik van drugs is aanbevolen in een integrale aanpak met verschillende partijen, waaronder Tactus, GGD, gemeente en politie. Gezien het hoge percentage jongeren dat gediscrimineerd wordt is het aan te bevelen hier aandacht aan te besteden.

Dronten

Het hoogste percentage spijbelaars is te vinden in Dronten. Verder worden jongeren vaak de klas uitgestuurd en vinden de jongeren dat ze niet genoeg mogelijkheden hebben om mee te beslissen op school. Jongeren in Dronten hebben vaker problemen met regels thuis.

Aanbevelingen

Een aanbeveling voor scholen is om de mogelijkheden tot positieve betrokkenheid (meebeslissen, inspraak) te bevorderen. Hierbij is interactie met de jongeren belangrijk om samen te bekijken welke mogelijkheden er zijn.

Lelystad

Net als in Almere geeft een hoger percentage jongeren aan meerdere ingrijpende gebeurtenissen meegemaakt te hebben. Meer jongeren geven aan gediscrimineerd te worden. Verder geven ze ook vaker aan dat ouders ruzie hebben of gescheiden zijn.

Jonge Lelystedelingen ontbijten minder vaak dan hun Flevolandse leeftijdgenoten.

Jongeren vinden dat er niet genoeg activiteiten georganiseerd worden.

Aanbevelingen

Momenteel wordt voor de gemeente Lelystad een integrale aanpak gezond gewicht ontwikkeld, waarbij ook aandacht voor voeding is. Belangrijk om bij deze integrale aanpak ook aandacht te besteden aan de ontbijtgewoonten van de jongeren.

Een andere aanbeveling is om met jongeren te overleggen welke activiteiten in hun gemeente aangeboden worden en welke zij in hun gemeente missen.

Flevoland

Noordoostpolder

De ontbijtgewoonten van jongeren in de Noordoostpolder zijn goed, maar de consumptie van groente en fruit kan beter. Het percentage jongeren dat elke dag groente en fruit eet is vergeleken met andere Flevolandse gemeenten het laagst in de Noordoostpolder.

Verder valt de Noordoostpolder vooral in positieve zin op.

Het is opmerkelijk te noemen dat jongeren in de Noordoostpolder gunstig scoren wat alcoholgebruik betreft. Een kwalitatief onderzoek van Tactus in opdracht van de gemeente Noordoostpolder laat namelijk zien dat het alcoholgebruik juist hoger ligt dan in omringende plaatsen.

Aanbevelingen

Momenteel loopt de Hap en Stap Vierdaagse op een aantal basisscholen in de Noordoostpolder. Het is aan te bevelen om deze Hap en Stap Vierdaagse ook op middelbare scholen te implementeren.

Urk

Jongeren van Urk vallen op qua leefstijl. Jongeren beginnen op een jongere leeftijd te roken. Het percentage jongeren waarbij thuis gerookt wordt in het bijzijn van de jongere is ook hoger. Verder is het overmatig gebruik van alcohol en het gebruik van harddrugs hoger dan in de rest van Flevoland. Jongeren op Urk sporten minder vaak dan hun leeftijdgenoten in Flevoland. Jongeren ervaren hun gezondheid minder positief en denken vaker aan zelfmoord. Meer jongeren zijn seksueel misbruikt. Verder keuren veel jongeren het niet af als hun leeftijdgenoten seks in ruil voor cadeaus zouden hebben. Jongeren staan minder positief tegenover school: ze vinden het minder leuk en zijn vaker de klas uitgestuurd. Bovendien ervaren ze minder mogelijkheden tot positieve betrokkenheid (bijvoorbeeld meebeslissen over schoolzaken).

Meer jongeren op Urk vertonen gewelddadig gedrag, zoals het dragen van een wapen en opgepakt worden door de politie.

Aanbevelingen

De aanbevelingen voor de gemeente Urk betreffen interventies gericht op leefstijl om het genotmiddelen gebruik te reduceren. Hierbij kan gedacht worden aan een integrale aanpak voor leefstijl. Verder is het voor scholen belangrijk om samen met de leerlingen te bespreken wat de mogelijkheden zijn om school leuker te maken, zodat verzuim verminderd wordt.

Zeewolde

Voor Zeewolde zijn er geen opvallende punten te benoemen.

- 1 Dit is exclusief jongeren van de gemeente Urk. Jongeren uit de gemeente Urk hebben vragen over seksualiteit niet beantwoord. Wel hebben de Urkse jongeren de vragen over leeftijdgenoten die seks hebben in ruil voor cadeaus beantwoord.
- 2 Recent wordt hier omschreven als vier weken voorafgaand aan het onderzoek.
- 3 Bingedrinken is het consumeren van vijf of meer alcoholhoudende drankjes per drinkgelegenheid.

Colofon

Auteurs: Willeke Wijburg & Suzan van Dijken
Afdeling B&O, GGD Flevoland
Inlichtingen bij: Suzan van Dijken, onderzoeker
E-mail: s.vandijken@ggdflevoland.nl
www.ggdflevoland.nl

Het tabellenboek Jongeren in 't vizier is apart verkrijgbaar.

